

**Ustawa Gruzji
O ochronie wartości rodzinnych i małoletnich**

Law of Georgia
On family values and the protection of minors
Закон Грузии
О защите семейных ценностей и несовершеннолетнего
Закон Грузії
Про захист сімейних цінностей та неповнолітнього

tłum. z j. ros. **ANDRZEJ POGLÓDEK**

Dr, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; Instytut Wymiaru Sprawiedliwości
e-mail: a.pogloddek@uksw.edu.pl, <https://orcid.org/0000-0001-5549-283X>

**Artykuł 1
Cel ustawy**

Celem niniejszej ustawy jest wzmocnienie mechanizmów ochrony wartości rodzinnych, opartych na związku kobiety i mężczyzny, oraz mechanizmów ochrony małoletnich.

Podstawą tłumaczenia jest tekst ustawy w języku rosyjskim (<https://www.matsne.gov.ge/ru/document/view/6283110?publication=0>) zamieszczony na stronie Dziennika Urzędowego Gruzji, pomocniczo korzystałem z zamieszczonego tamże przekładu tej ustawy na język angielski (<https://www.matsne.gov.ge/ru/document/view/6283110?impose=translateEn&publication=0>) oraz wersji oryginalnej w języku gruzińskim (<https://www.matsne.gov.ge/ru/document/view/6283110?impose=original&publication=0>).

Projekt tej ustawy został wniesiony do gruzińskiego parlamentu 4 czerwca 2024 r. przez rządzącą partię Gruzjińskie Marzenie, wraz z osiemnastoma innymi projektami ustawy przewidującymi szereg punktowych zmian w innych ustawach związanych z materią ustaw o ochronie wartości rodzinnych i małoletnich, np. w prawie pracy, aktach stanu cywilnego, kodeksie cywilnym itd. Pierwsze czytanie projektu odbyło się 27 czerwca, drugie czytanie – 4 września, a 17 września 2024 r. ustawa została uchwalona w trzecim czytaniu przez Parlament Gruzji większością 84 głosów. Prace nad ustawą były od początku bojkotowane przez gruzińską opozycję, która nie uczestniczyła w pracach i głosowaniach nad nią. W związku z niepodpisaniem ustawy przez prezydent Salome Zurbiszwili do 2 października 2024 r., w dniu 3 października 2024 r. ustawa została podpisana przez przewodniczącego Parlamentu Gruzji Szałwę Papuaszwili, który zarządził również jej ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Gruzji, co nastąpiło tego samego dnia. Ustawa, zgodnie z przepisem regulującym jej wejście w życie (art. 14), weszła w życie z dniem 2 grudnia 2024 r.

Artykuł 2

Wyjaśnienie pojęć ustawowych

Pojęcia używane w niniejszej ustawie mają następujące definicje:

- a) kobieta – człowiek płci żeńskiej, identyfikowany na podstawie dziedzicznych cech genetycznych;
- b) mężczyzna – człowiek płci męskiej, identyfikowany na podstawie dziedzicznych cech genetycznych;
- c) płeć biologiczna – płeć, identyfikowana na podstawie dziedzicznych cech genetycznych.

Artykuł 3

Wyjaśnienie terminu „promowanie”

1. Odpowiednio, za informacje/czyny, o których mowa w niniejszej ustawie, uznaje się informacje/czyny mające na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa, jeśli, w ocenie obiektywnego obserwatora, takie informacje/czyny przedstawiają człowieka jako osobę niebędącą przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osobę płci odmiennej od jej płci biologicznej, przedstawiają stosunki, wyrażone na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, albo przedstawiają kazirodztwo w pozytywny sposób i/lub jako wzór do naśladowania.
2. Przy ocenie informacji/czynów, o których mowa w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, uwzględnia się treść, formę i rodzaj tych informacji/czynów, formę, metodę i czas ich rozpowszechniania (udostępniania)/realizowania, przestrzeń, w której są one rozpowszechniane (udostępniane)/realizowane, oraz osoby, które stały się odbiorcami tych informacji/czynów.

Artykuł 4

Małżeństwo

1. Małżeństwo to dobrowolny związek kobiety i mężczyzny, mający na celu założenie rodziny, który spełnia wymagania przewidziane w ustawodawstwie Gruzji. Niedozwolona jest rejestracja związku pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej jako małżeństwa i/lub zatwierdzenie go aktem prawnym. Związek między przedstawicielami tej samej płci biologicznej, zarejestrowany i/lub uznany za małżeństwo za granicą, nie ma w Gruzji mocy prawnej.
2. Niedozwolona jest rejestracja związku alternatywnego jako małżeńskiego i/lub jego uznanie aktem prawnym. Taki związek, zarejestrowany i/lub uznany za granicą, nie ma w Gruzji mocy prawnej.

Artykuł 5

Przysposobienie małoletniego, opieka zastępcza

1. Niedozwolone jest przysposobienie małoletnich przez osoby, które nie zaliczają siebie do żadnej z płci biologicznych lub zaliczają siebie do płci odmiennej od ich płci biologicznej, albo których orientacja seksualna nie mieści się w kategorii heteroseksualności.
2. Niedozwolone jest przekazywanie małoletnich pod opiekę osobie, która nie zalicza siebie do żadnej z płci biologicznych lub zalicza siebie do płci odmiennej od jej płci biologicznej, albo której orientacja seksualna nie mieści się w kategorii heteroseksualności.

Artykuł 6

Stosowanie procedur medycznych

Niedozwolone jest dokonywanie na osobie operacji chirurgicznych lub innych zabiegów medycznych w celu dostosowania jej do płci odmiennej od jej płci biologicznej.

Artykuł 7

Wskazywanie płci w dokumencie wydanym przez państwo gruzińskie

1. Przy rejestracji aktu stanu cywilnego niedozwolone jest wskazywanie w akcie stanu cywilnego płci osoby, odmiennej od jej płci biologicznej. Niedozwolone jest wskazywanie płci osoby, odmiennej od jej płci biologicznej, w akcie stanu cywilnego poprzez wprowadzenie do niego zmian i/lub uzupełnień. Wyjątki od wspomnianych zakazów, dotyczące odpowiednich stosunków prawnych powstałych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, określa Ustawa Gruzji „O aktach stanu cywilnego”.
2. W dowodzie osobistym obywatela Gruzji lub w innym dokumencie przewidzianym Ustawą Gruzji „O trybie rejestracji obywateli Gruzji i przebywających w Gruzji obcokrajowców, wydawania dowodów osobistych (pozwoleń na pobyt) i paszportu obywatela Gruzji” niedozwolone jest wskazywanie płci osoby, odmiennej od jej płci biologicznej. Wyjątki od tego zakazu dotyczące odpowiednich stosunków prawnych powstałych przed wejściem w życie niniejszej ustawy określa Ustawa Gruzji „O trybie rejestracji obywateli Gruzji i przebywających w Gruzji obcokrajowców, wydawania dowodów osobistych (pozwoleń na pobyt) i paszportu obywatela Gruzji”.
3. W dokumencie wydanym przez władze Gruzji, w odróżnieniu od dokumentów, o których mowa w ustępie pierwszym i drugim niniejszego artykułu, jako płeć osoby może być wskazana tylko płeć biologiczna, wskazana w którymkolwiek z dokumentów, o których mowa w tych ustępach, a w przypadku braku takiego dokumentu – płeć biologiczna wskazana w innym właściwym dokumencie potwierdzającym tożsamość.
4. Niedozwolone jest uwzględnienie przez sąd powszechny Gruzji takiego wniosku i/lub uznanie takiego orzeczenia sądu państwa obcego, który/które przewiduje brak przypisania osoby do żadnej z płci biologicznych i/lub przypisanie jej do płci odmiennej od jej płci biologicznej.

Artykuł 8

Edukacja

Niedozwolone jest wprowadzenie takich informacji do programu wychowawczego i/lub edukacyjnego placówek oświatowych nauczania i wychowania początkowego, do programu wychowawczego i/lub edukacyjnego placówek oświatowych nauczania i wychowania przedszkolnego, do programu nauczania szkół ogólnokształcących,

zawodowych policealnych lub instytucji szkolnictwa wyższego i/lub rozpowszechnianie takich informacji przez pracowników wymienionych instytucji w ramach działalności takich instytucji i/lub na terenie tych instytucji bądź pomaganie w rozpowszechnianiu takich informacji, które mają na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa.

Artykuł 9 **Rozpowszechnianie informacji**

1. Niedozwolone jest rozpowszechnianie przez nadawcę na swojej antenie takich informacji, które mają na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa. Powyższy zakaz umieszczania treści w czasie antenowym nadawcy obejmuje tylko rozpowszechnianie w czasie antenowym nadawcy sceny zawierającej relacje intymne, wyrażane na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej lub kazirodztwo. Naruszenie zakazu, przewidzianego niniejszym ustępem, nie jest uznawane za winę nadawcy, jeżeli nie sprawował on faktycznej kontroli nad rozpowszechnianiem tych informacji.
2. Niedozwolone jest poprzez bezpośredni kontakt z osobą małoletnią przekazywanie jej informacji (w tym również utworów) / dzielenie się z nią informacjami (w tym również utworami) i/lub zapewnienie jej dostępu do informacji (w tym również utworów) mających na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa. Udostępnienie informacji, o których mowa w niniejszym ustępie, poprzez bezpośredni kontakt z osobą małoletnią obejmuje również przypadki, w którym podmiot wpuścił osobę małoletnią na teren, na którym informacje te są rozpowszechniane ustnie, za pomocą urządzenia dźwiękowego i/lub wizualnie, jeśli wymieniony podmiot miał prawo i rozsądną możliwość ograniczenia wstępu osoby małoletniej na taki teren.

3. Niedozwolone jest rozpowszechnianie reklamy mającej na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa. Naruszenie tego zakazu nie jest uznawane za winę podmiotu, jeśli nie sprawował on faktycznej kontroli nad rozpowszechnianiem takiej reklamy.

Artykuł 10

Zgromadzenia, przeprowadzanie manifestacji

Niedozwolone są publiczne zgromadzenia i/lub przeprowadzanie manifestacji mających na celu promowanie przedstawiania człowieka jako osoby niebędącej przedstawicielem żadnej z płci biologicznych i/lub osoby płci odmiennej od jej płci biologicznej, promowanie stosunków, wyrażonych na podstawie orientacji seksualnej pomiędzy przedstawicielami tej samej płci biologicznej, lub promowanie kazirodztwa.

Artykuł 11

Używanie w ramach stosunku pracy słów, których treść odzwierciedla płeć biologiczną

Nieważna jest część jakiegokolwiek zobowiązania nałożonego w ramach stosunku pracy, jakiegokolwiek polecenia wydanego w ramach stosunku pracy i/lub jakiegokolwiek porozumienia zawartego w ramach stosunku pracy, która przewiduje powstrzymanie się od używania jakiegokolwiek słowa lub związku wyrazowego ze względu na treść odzwierciedlającą płeć biologiczną.

Artykuł 12

Dzień świętości rodziny i uszanowania rodziców

Ustanawia się dzień 17 maja Dniem świętości rodziny i uszanowania rodziców.

Artykuł 13

Odpowiedzialność

Naruszenie wymogów, przewidzianych niniejszą ustawą, skutkuje pociągnięciem do odpowiedzialności przewidzianej przez prawo.

Artykuł 14

Wejście ustawy w życie

Niniejsza ustawa wchodzi w życie 60 dnia po opublikowaniu.

Przewodniczący Parlamentu Gruzji
Szałwa Papuaszwili

Tbilisi,
17 września 2024 r.
N4437-XVI06-X03